

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Évesz évre	100 L.
Fél évre	50 L.
Negyed évre	30 L.
Egyes szám ára	2 L.

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:

PETRES KÁLMÁN

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Str. Baron L. Pop (volt Brassai-utca) 5. szám

Hindenburg a német köztársaság elnöke.

A német nemzet hatalmas bizonyosságot szolgáltatott törhetetlen nemzeti érzéséről és önbizalmáról. A köztársaság elnökévé azt a férfit választotta meg, akinek nevéhez a német harci dicsőség legszebb emlékei és az ellenség legádázabb elkeseredése fűződik.

Hindenburg, a világháború nagy hadvezére, népének akaratából újra elnöke lett hazája sorsának.

A világesemények ma a német elnökválasztás eredménye körül kavargognak. Mi volt a célja Hindenburg főlmagasztalásának? Harcot akar-e megint a német nemzet? Büszkeségét akarja-e megmutatni ellenségeinek, mikor az elmúlt harcok félelmes katonáját látta a legmagasabb polgári hatalom hordozójává? Erejét akarja-e megmutatni?

Azok a megnyilatkozások, amiket a német részről Hindenburg községére vonatkozóan napról-napra olvasunk, más magyarázatot nem szolgáltatnak. Németország nagy fejlődésen esett át a békekötés óta. Sok belső zavar, gazdasági válság dulta sebzett életét. A német emberek, akik a forradalmak során felülkerekedtek, nem voltak a német urai nagy hatalmuknak. — A német jelszavakkal, gyarló cselekedetekkel vezették népüket egyik irányból a másikba.

A német életerő lassanként

mégis győzedelmeskedett a bajokon s a fejlődés útjára tért. A gazdasági élet megszilárdult, a német ipar és kereskedelem újra hatal-

Hindenburg

masan nekilendült. A munka újra fölemelte a német nemzetet.

Most aztán arról van szó, hogy ez a helyzet állandósuljon. Olyan vezetőt akar tehát a német nemzet, aki tekintélyével, bölcsességével szilárd alapot vet az építő munka számára. Aki megfékezi a párt- és osztályharcokat s nagy nemzeti célokra egyesíti az erőket.

Ezért tette fejévé legnagyobb fiát: Hindenburgot.

Minden, amit Hindenburg elnöki programjából ismerünk, amit megválasztása előtt és után mondott, amellyel szót, hogy ő a békés, alkotó munkát akarja biztosítani nemzete számára.

Amint egyik nyilatkozatában kifejti:

„Ne képzelje senki, hogy most, megválasztásom után akármelyik párttól előírásokat fogadok el. A harc elmúlt. Most a közös munka következik. Én kész vagyok minden németnek, eddigi ellenfeleimnek is tartozkodás nélkül kezet nyújtani a közös munkához.“

Érthető, hogy azok a nemzetek, amelyek nemrégiben Németország ellen küzdöttek, nagyon bizalmatlanul fogadják a katona elhívását a polgári hatalom elére. Az angolok és amerikaiak is aggodalmuknak adnak kifejezést lapjaikban Hindenburg megválasztása miatt, a franciák pedig dühösen támadják és háborus célatokkal gyanúsítják meg a németeket.

A nagy esemény megtörtént: a német nemzet vallomást tett törhetetlen nemzeti érzéséről. A közel jövő fogja megmutatni, hogy áldás vagy a bajok újabb áradata fog-e fakadni ebből a bátor megnyilatkozásból.

A Magyar Párt kiáltványa.

Az erdélyi magyarság közéletét még mindig a csiki szenátorválasztás botrányai foglalkoztatják. Most már bizonyítékok alapján ítélni meg, hogy milyen vakmerő módon hamisították meg a magyar szavazatok eredményét.

A választások eseményeinek számbavétele után büszke elégtellel állapítjuk meg, hogy a nép hűségesen megtette kötelességét. A falvak egy akarattal vonultak föl a szavazó urnákhoz s tántoríthatatlan bátorsággal tettek bizonyosságot fajszeretetükről, magyar érzésükről. Hogy a hatalmas tömegben akadt néhány áruló is? A többiek hűsége annál dicsőségesebben ragyog!...

Szó sincs róla, fájdalmas dolog, hogy a magyarságnak ez a főlemelő, szép összetartása nem hozta meg a kívánt eredményt. Ám a választás meghamisított mérlege nem ejt csorbát a dr. Gyárfás Elemér nagyértékű egyéniségén, sőt a rokonérzés egész áradatát szerezte meg számára. Végeredményében a magyar ügy számára is nagyobb nyereség annak a kiderülése, hogy tudunk összetartani, kötelességszerűen helyt állani, mint lett volna annak az egyetlen szenátori helynek az elvesztése.

Vereség itten nem a magyarságot érte, hanem azt a kormányzati rendszert, amely a csiki választások gonosz visszaéléseit, erőszakosságait elkövette. — Az igazságszerető magyar nép lelken sikerült a kormányzatnak olyan sebet ütnie, amely hosszú éveken át fájdalommal és keserűséggel fogja emlékeztetni kisebbségi sorsának mostohaságára.

Megbántott, de meg nem tört magyarok! — mi pedig tartsunk össze továbbra is jó és balsorsban egyaránt. Fájdalmaink, reményeink közösek, járjuk kezét fogva nehéz kálváriánkat. Kövessük bizalommal azokat, akik törhetetlen magyar érzésükkel, tudásukkal, nemes jellemükkel előttünk járnak.

A Magyar Párt vezetősége kiáltványt intézett Erdély magyar népéhez a csiki választás ügyében. Vegyük tudomásul annak megállapításait s merítsünk erőt biztatásaiból jövőnkre nézve.

A kiáltvány így hangzik:

Erdély magyar népéhez:

A csiki szenátorválasztásnál a kormányhatalom közegei kíméletlen erőszakoskodással s nyílt törvénysértéssel eltávolították az urnáktól a Magyar Párt bizalmiférfiát s ezek távollétében a legbántóbb eszközökkel meghamisították a népakaratot, mely főlemelő egységgel nyilatkozott meg a magyarság jelöltje mellett.

A Magyar Párt elnöki tanácsa nyilvánosan megállapítja, hogy a választási törvény 56. §-a értelmében „a megkezdett választás megszakítással lefolytatandó” és a 45. §-a értelmében „ha valamely párt nem kíván élni ezzel a jogával, hogy bizalmi és összekötő férfiakat alkalmazzon, a többi pártok mégis alkalmazhatnak ilyeneket”.

Megállapítja az elnöki tanács, hogy a törvény eme rendelkezéseit a kormányhatalom közegei a csiki szenátorválasztásnál égbekiáltó módon megsértették.

Az elnöki tanácsnak okmányyszerű és tanubizonyítékok állanak rendelkezésére, melyek alapján kétségbevonhatatlanul beigazolható, hogy a választás éjszakáján bűnös kezek az urnák tartalmát meghamisították.

A bizonyítékokra támaszkodva elhatározta az elnöki tanács, hogy az ország alkotmánya és törvényei iránti tiszteletének kifejezéseket kísérletet tesz elsősorban arra, hogy az elszentvedett gonosz jogsérelem az erre hivatott törvény és fórum által orvosoltassék s ehhez képest a törvénytelenül szerzett mandátumot a szenátusnál megtámadja.

Addig is azonban, amíg a szenátus e kérdésben állást foglalna, az elnöki tanács a Magyar Párt s az egész magyarság nevében a legmélyebb felháborodással tiltakozik, az elkövetett jogtiprások és törvénysértések ellen.

Az elnöki tanács a csiki visszaéléseket az összmagyarság sérelmének tekinti s annak a meggyőződésének is kifejezést ad, hogy a magyar kisebbség ilyen brutális megsértése semmiesetre sem szolgálhatja az állam belső rendjének fontos érdekeit.

Az elnöki tanács meghatott szívvvel mond köszönetet a csiki székenység-

nek azért, hogy a választás alkalmával oly szilárd és lélekemelő egységben és páratlan fegyelmelzettségben szállott sikra a magyarság jelöltje mellett. A Magyar Párt hálája és legteljesebb elismerése kíséri a csiki székenység magasztos megmozdulását, mely biztos záloga a végeredményben elmaradhatlan sikernek.

A bűnös visszaélések kihívják a közvélemény gyors felháborodását és ennek átka visszazáll azok elkövetőire.

Mi azóta haladunk tovább megkezdett utunkon, megcsufoltatásunkban is feleme fővel s bizakodó szívvvel.

A Magyar Párt elnöki tanácsának Kolozsvár 1925. évi április hó 28-án tartott üléséből

Dr. Deák Gyula
főtájtár.

Ugron István
elnök.

Lehullt az álarc

Angheliescu miniszter halálra ítélte a felekezeti oktatást! — Durva bánásmód a magyarság képviselőivel. — Az egyházak összeválták főtanácsaikát.

Az apó sebek és tüsszurások után halálra csapásra emelte kezét az ősi magyar iskolák ellen Angheliescu miniszter. Törvényjavaslata amelyet elutasított a magyar egyházak és a Magyar Párt kiküldötteinek még hitvallásos nevéket is elűzli ez iskoláknak s egyszerűen „magániskoláknak” nevezi őket. S a névnek megfelelő az a szomorú sors, melyet évszázados kollegiumainknak, gimnáziumainknak szánt a miniszter elvakultsága. Ez iskolák felügyeleti jogát például egyszerűen kiveszi a fenntartó egyházi hatóságok kezéből s közvetlenül az állam önkormányzatára rendeli. Ennek a felforgató intézkedésnek jellemzésére szolgálhat, hogy a törvényjavaslata értelmében az állam a fenntartó egyházi hatóságok teljes mellőzésével fogad jelentéseket és külön parancsokat a „magán”-iskolák igazgatóságának.

De nemcsak a középfokú oktatás terén, hanem az óvodák és elemi iskolák helyzetének megállapítása körül is a fojtogató rendelkezések hosszú sorozatát akarják életbe léptetni a törvényjavaslata. A magyar elemi iskolák növe-

leiket például arra kényszeríti, hogy állami iskolában tegyék le az évvégi vizsgálatot s ezért külön vizsgadíjat fizessenek. Hosszas volna a sérelmes intézkedések sorozatát ezuttal megjelölni, lesz mód és alkalom erre, hiszen ez a javaslat fogja uralni és jórészen eldönteni magyarságunk sorsát.

A javaslat enyhítését egyelőre még remélhetjük. Angheliescu miniszter tárgyalásra hívta meg az egyházak és a Magyar Párt képviselőit, mikor azonban ezek az érdemleges tárgyalásnak alapot akartak vetni, a legdurvábban megármadta és visszautasította őket. Általában olyan durván és türelmetlenül viselkedett, hogy a magyar kiküldöttek kénytelenek voltak a tanácskozást félbeszakítani.

Nekünk magyaroknak ezután az újabb kulturális merénylet után sem szabad megrendülnünk. Igazunk van mind a békeszerződések, mind az ország alkotmánya, mind az általános emberi jogok nézőpontjából. Lelki méltósággal kell fogadnunk az elnyomó kéz sujtását s áldozatos szívvvel összetartani legdrágább kincseink védelmében.

Az egyházak elhatározták, hogy végzetes ügy megbeszélésére összehívják legfőbb tanácskozó szerveiket. Hisszük, hogy ezek a tanácskozások megállapítják a magyarság méltó feleletét az Angheliescu elvakult terveire. Fődolgozunk e nehéz időben mi magyarságunkért együtt legyünk!

Babós és Társai
vaskereskedése
Regina Maria
21. sz.

Jobban felszerelt gazdasági
keze, borona és alkatrészek
raktár, vadásztöltények.

KÜLFÖLD

Bulgáriában megismétlődnek a zavarok.

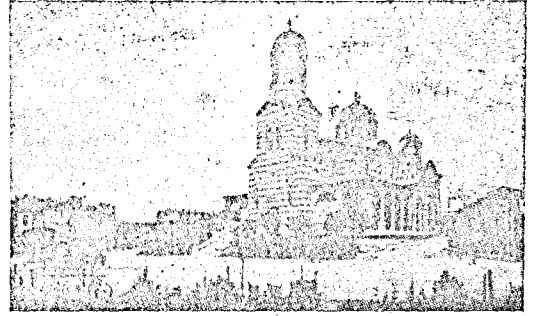
Az orosz bolsevizmus aknamunkája válságos helyzetbe sodorta Bulgáriát. Ismertettük azt a merényletet,

kal torolja meg. Többeket a merénylők vezetői közül elfogtak és kivégeztek. A rend fenntartása érdekében a

Boris király.

amelyet fegyveres utonállók követtek el Boris király autója ellen. Ez a merénylet nem sikerült, ám annál rémeőbb hatása volt egy másik merényletnek, amely egy templom kupoláját robbantással a közönség fejére döntötte. A százak életébe került merényletet a kormány szigorú rendszabályok

A felrobbantott székesegyház.

bolgár kormány fölemelte a hadsereg létszámát. Az ántánt hatalmai is végre belátták, hogy Bulgária belső békéjének megőrzése végett nagyobb haderőre van szükség, mint amennyit a békeszerződés megenged s ezért a hadsereg létszámának fölemeléséhez hozzájárultak.

Hindenburg megválasztásának hatása. Európa és Amerika közvéleményében újabb meg újabb izgalmat vált ki Hindenburg megválasztása. Legmérsékeltőbb hangon foglalkoznak a kérdéssel az amerikai Egyesült Államok lapjai. Ezek tulnyomó részben azon az állásponton vannak, hogy Hindenburg a rendet és a békét fogja képviselni, tehát Németország számára folyósítani lehet a kilitásba helyezett kölcsönöket. Az angol közvélemény már nyugtalanabb. Attól tartanak, hogy Hindenburg utat fog nyitni Vilmos császár visszatérésére, ami nagy kavargásokat keltene. A franciák idegessége nem ismer határt. Németország katonai ellenőrzésének megszigorításával és a megszállás kiterjesztésével fenyegetőznek. A választás persze a németekre gyakorolt legizgalmasabb hatást. Ausztria németjei nagy népgyűléseket tartanak és követelik, hogy Ausztria csatlakozzék Németországhoz. A német nemzeti érzés hatalmas erejére vall az a viselkedés, amit a Hindenburg ellen szavazó párt tanusit. Marx, aki az elnökválasztáson megbukott, kiáltványt intézett híveivel, hogy a német egység megóvása érdekében Hindenburgnak mindenben engedelmesskedjenek.

Magyarország gazdasági helyzete fokozatosan javul. Smith Jeremiás a magyarországi pénzügyi főbiztos ne-

hány heti tartózkodásra Newyorkba érkezett. Az egyik bostoni lap tudósítójának Magyarország pénzügyi és gazdasági állapotáról a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— Magyarország talpraállítása már a látóhatáron van. Az ország költségvetését az első hat hónap alatt rendbehoztuk, de ezt csak a magyar kormány és a magyar nép lelkes közreműködésével tudtuk elérni. Az adók nagysága ugyan felette áll a megszokott színvonalnak, mégis pontosan és készségesen folynak be. A kormány leg súlyosabb gondja volt a közigazgatási kiadásoknak a csökkentése. Másfél évvel ezelőt tizenötezer felesleges tisztviselője volt az államnak. Ezek létszámát fokozatosan leszállítjuk.

Az üzletviszonyok javulnak, az árak azonban még mindig magasabbak több szomszédos ország árainál. A munkáshelyzet nagyon jó. Magyarország leg alább kétharmadában földmivelő ország s ha minden behozatalt be is szüntet, akkor is meg tud élni. A főbiztos kijelentette végül, hogy a népszövetség semmiképp se akar beavatkozni a magyar politikába.

Miért nem hagyta jóvá a magyar parlament az orosz szerződést? Erre a kérdésre érdekes feleletet ad a Brassóban megjelenő „Kronstädter Zeitung” egyik közelebbi vezető cikke. A nagy tájékozottságra valló fejtegeté-

sek rövid foglatját a következőkben adjuk: A múlt év nyarán Kánya Kálmán magyar nagykövet és Krestenszki orosz követ fontos kereskedelmi meg-egyeződést kötöttek Berlinben. A meg-egyeződés nagy előnyöket ígért a magyar kereskedelem számára. Ha a magyar parlament gyorsan helybenhagyta volna az egyezményt, a magyar gyárak nagy-értékű megrendeléseket kaptak volna Oroszországtól. A parlament azonban nem sietett a szerződés elfogadásával. A halogatásban része volt annak is, hogy Magyarország aggódott az orosz boisevizmusnak Budapestre való bevonulásától. Am a főok nem ez volt. Magyarország mind valutájával, mind kölcsöneivel az angolok és amerikaiak befolyása alá került. Az volt tehát a kérdés, hogy mit fognak szólni az orosz szerződéshez Anglia és Amerika? A szerződés megkötésekor még Macdonald munkáskormányja volt uralmon Angliában, amely az oroszokkal való megegyezést nem nézte rossz szemmel. Am az élesszemű Bethlen gróf miniszterelnök észrevette, hogy a munkáskormány uralma nem fog sokáig tartani. A szerződés végleges megkötésével tehát jónak látta várni mindaddig, amíg a választások eldöntik Anglia politikai helyzetét. A választásokon a munkáskormány csakugyan megbukott s így Magyarország állásfoglalásának az orosz szerződés ügyében az új helyzethez kellett alkalmazkodnia. Anglia és Amerika pedig nyilván azt kívánták, hogy Magyarország egyelőre mondjon le az orosz szerződés megkötéséről. A szerződés megkötésére tehát csak akkor fog sor kerülni, mikor Anglia és Amerika is meg-egyeznek Oroszországgal, ez az idő pedig nincs nagyon messze. A mostani visszavonulás Budapest és Moszkva között egyáltalán nem okozott nagyobb-méretű elkedvetlenedést.

Hlinka tót népvezér panasza. A tót néppárt Zsoinán több mint tízezer ember előtt gyűlést tartott. Hlinka népvezér diadalmenetben vitték be a városba és kilőrő tapssal köszöntötték a szónoki emelvényen. Összetartásra, egymásiránti szeretetre, egyetértésre hívta fel hallgatói figyelmét, mert Szlovenszkót végveszedelem fenyegeti. Szlovenszkó ma anyagi, erkölcsi, gazdasági, kulturális és vallási tekintetben a tönk szélére jutott s ettől a végveszedelemtől csak a tót nép egyetértése, tömörülése mentheti meg. *Nem akarom — ugymond — hogy ez az állam, melynek megalkotásában csekélységem is kivette a maga részét, katona-, rendőr- és csendőrállam legyen, amely nemzetem*

sirját ássa. A hivatalokban mellőznek, földet nem kapunk, sőt ami van, azt is elveszik és másoknak adják. A tót iparos a tönk szélére jutott csak azért,

mert bölcsője nem Brünn táján ring. Kijelenti, hogy utolsó lehetetlenségig fog a nép jogaiért és szabadságáért.

HIREK

A „Magyar Nép“ ősei.

Az első magyar néplap Erdélyben.

Idestova másfélszáz esztendeje, hogy az első magyar hírlapot 1780 január elsején kiadta Ráth Mór Pozsonyban „Magyar Hirmondó“ címmel. Idegen nyelven írott hírlapunk már azelőtt hetven esztendővel is volt, a „Mercurius Hungaricus“, amit Eszterházy kuruc generális adott ki, de ez főleg csak kuruc-labanc dolgokkal foglalkozik s így kevésbé felel meg a hírlap-jellegnek. A magyar újságok történelmét mégis ettől kell számitanunk, míg a magyarnyelvű hírlapírás történetét a pozsonyi Magyar Hirmondótól kezdzük. Ezekre az újságokra természetesen nagyon kevesen fizettek elő. Inkább csak főrangúak és papok olvasták s így a városok polgarsága, a köznemese-k, szabadok és ipartűzők nem igen jutottak hozzá.

A hírlapírásnak az a foka, amikor a köznépet is figyelembe vették, csak évtizedek múlva fejlődött ki. 1814-ben Peithe Ferenc már „Gazdaságot célzó újság“-ot ad ki s ettől kezdve három mezőgazdasági lap is jelenik meg az 1830-as évekig, amikor Pozsonyban megjelenik a „Fillértár“, 1834-ben pedig Kolozsvárt Brassai Sámuel szerkesztésében a „Vasárnapi Újság“. Ez a lap volt tulajdonképen az első olyan lap, amely a polgarságnak, ipartűzőknek, mezei gazdáknak készült s amint alcíme mutatja, a „Közhasznú ismeretek terjesztésére“ indította meg a magyar tudományos élet kiváló férfiúja, Brassai Sámuel. Ez a „Vasárnapi Újság“ természetesen nem azonos a későbbben keletkezett hasonló című szépirodalmi lappal, viszont határozott jelentősége abban rejlik, hogy ez volt az első általános elterjedt magyar néplap, amely ráadásul épp Erdélyben, Kolozsvárt jelent meg s mint ilyen, mindenképen a „Magyar Nép“ őseinek tekint-hetjük.

Tartalmánál, terjedelménél és formájánál fogva is nagyon hasonlít a mi „Magyar Nép“-ünkhöz. 1834 április 6-án jelent meg az első száma, 8 oldalon, ugyanakkora alakban, mint a „Magyar Nép“ s attól kezdve minden vasárnap megjelent. A mai vezércikknek megfelelő első cikke egy általános jelentőségű s a tudomány népszerűsíté-

sét szolgáló komolyabb közlemény volt. Mindenkit érdeklő népszociológiai cikkeket közölt, majd országismertető közérdeklő dolgokat, újsághíreket s végül egy kis történetet, ami elbeszélésnek felelt meg, vagy verset, valamint piaci és gazdasági árakat ismertette.

Az előzetési ára is olcsó volt, „pergőben 1 f 36 kr.“ A lap utolsó számban, (épp úgy két hasábos volt, mint a „Magyar Nép“), az első oldalai gyakran, ott állott azonban a megjegyzés: „Rendelésnél pedig senkinek is újsággal nem szolgálunk.“

Az 1848-as idők aztán fordulatot jelentettek a „Vasárnapi Újság“ életében is. Részben, mert akkor Brassai Sámuel felköltözött Budapestre, részben pedig az akkori körülmények miatt kolozsvári „Erdélyi Múzeum“ Egyetemen könyvtárban az 1848 nov. 9-iki száma az utolsó, talán ezzel is szűnt meg a hasznos szolgálatot teljesítő első magyar néplap.

1848-ban Vas Gereben és Árvai János is indítottak „Nép barátja“ címmel egy néplapot s ettől az időtől kezdve a magyar újságírásnak állandó célja volt a megfelelő, komoly, hasznos ismereteket terjesztő, egyszerűen érthető stílusban írt néplap.

A „Vasárnapi Újság“-ot persze hosszú ideig nem érthették utól, hiszen hiányzott mindeniktől egy Brassai Sámuel, akinek minden tudományágban egyforma nagy jártassága s szive szeretetével csinálta az egylapot. Épp úgy, mint ahogy most a „Magyar Nép“-et csinálják.

S. Nagy László

Erdély története

A „Magyar Kisebbség“ nemzetközi szemle pályázatát hirdető kezű műre:

Az erdélyi magyarság történetének tekintettel a művelődés történetét Irassék meg 8—10 nyomtatott terjedelemben Erdély művelt közönség számára, könnyen érthető és élvezhető módon az erdélyi magyarság történetét a beköltözéstől 1918. novemberéig, hogy a mű fordításban az erdélyi külföldet is felvilágosíthassa.

A mű célja, hogy Erdély jelenlegi gének kiemelése mellett ismertesse

a magyarság szerepét, alkotásait, ezeknek az utókorra gyakorolt hatásait. A műből világosan tűnik ki, mit hozott át a magyarság multjából a jelenbe, milyen része volt Erdély kulturájának fejlesztésében és milyen hatással a többi erdélyi nemzetekre.

A pályadíj 25.000 Leu.

A pályázók a mű tervezetét és egy kidolgozott fejezetét, a szerző nevét rejtő jelígyes levéllel együtt, 1925. évi augusztus hó 20-ig nyújtják be a „Magyar Kisebbség” szerkesztőségénél Lugoson. A szerkesztőség bírálatra az Erdélyi Irodalmi Társaság elnökségét kéri fel és a legjobbnak talált tervezet és fejezet szerzőjét az egész mű megírásával megbizná.

A pályadíj az egész mű benyújtása után adatik ki. A mű kiadásáról a szerkesztőség gondoskodik.

Az elvakult állomositás ellen.

Anghelescu iskolapolitikája a románok jobbait is a legnagyobb aggodalommal tölti el. Élénken nyilatkozott meg ez az aggodalom a görögkeleti Szinodus kolozsvári gyűlésén. A görögkeleti egyház állam-egyház, minden előny és kedvezés kijár neki, érdekei teljesen azonosok az államéval. És a szinodus szónokai kevés kivétellel mégis tiltakoztak az ellen, hogy az állam a felekezeti iskolákat megsemmisítse. Egyik szónok szerint a magyar felekezeti iskolákat nem bezárni, hanem támogatni kellene, mint ahogy azt a békeszerződések előírják.

A nép közé kell menni! Goga Oktávián, aki a magyar szavazók támogatásával lett a szászrégeni kerület képviselője, közelebbről hosszabb nyilatkozatot tett a román Néppárt és a Magyar Párt csucsai megegyezéséről. Ennek a nyilatkozatnak egyik része minket közelebből érdekel. Azt a tanácsot adja Goga Oktávián a magyar tanult embereknek, hogy érintkezzenek sürűbben a falusi néppel. — Nem szükség — mondotta — szóнокlatokra járni a nép közé, csak éppen találkozni kell velük és érdeklődni ügyes-tudatos dolgaikban, de állandóan. A magyarság vezető társadalmi elemeinek, az értelmiségi pályák embereinek a néppel, a faluval, a városok kisembereivel mindennap meg kellene találniok az érintkezést, ami természetes megközelítéssé válik s az egész magyarság életét bensőséggé és együttessé teszi. Csak így lehet a magyarság a román népek előtt is számottevő politikai tényező. — Ezt a felfogást teljes mértékben osztjuk és a jóakaratu tanácsot

szívesen megfogadnók, ha az olyan egyszerű dolog volna. Sajnos azonban úgy áll a dolog, hogy városi, tanult magyar ember nagyon nehezen tud megszólalni és kapcsolatot találni a falusi nép körében. Utját állják az érintkezésnek a hatóságok, csendőrök, jegyzők. Egy kis összejövetel tartása, ha még olyan nemes és ártatlan célból is, a legnagyobb nehézségekbe ütközik. Ezeket a nehézségeket kellene eloszlatni, hogy a belső érintkezés megindulhasson. Ha némiképpen út és mód nyílnék rá, a magyar értelmi osztály bizonyosan örömmel osztaná meg tudását, szívét-lelkét a faluval.

Május 15-ig lehet beváltani az egy és két lejes papírpénzeket. Mivel az egy és két lejes papírpénzt április 1-ig nem váltották be mindenütt, a beváltás határidejét május 15-re tűzték ki. Ez alatt az időköz alatt a jelzett pénzeket az állampénztárnál lehet becserelelni.

Jégeső. Mult hó 27-én nagy jégeső pusztított Firtosváralja és a szomszédos községek határán. A jégeső a gyümölcs-virágokat tönkretette és a búzának is nagymértékben ártott.

Egy duszgadzog leány s a vak katona házassága. Az olaszországi Sondrionó városban megtelepedett nemrég egy Antonio Valgo nevű hadirokkan, aki a háboruban elvesztette a szemévilágát. Kis nyugdíjából éldegélt szerényen, mindennap kiment sétálni az utcára, botjával tapogatva maga előtt az utat. Egyizben letért a gyalogjáróról és majdnem elütötte egy automobil. Szerencsére, még idejében ott termett mellette egy fiatal leány, Mardeni kisasszony, aki a város egyik legtekintélyesebb családjának egyetlen örököse. Hirtelen megragadta a vak katona karját és félrerántotta az automobil elől. Ezután gyakran megtörtént, hogy a leány gyöngéden átvezetgette a háboru szerencsétlen áldozatát az ut egyik oldaláról a másikra, nehogy baja történjék. Később már sétálgattak is együtt. A leány áhitatosan hallgatta a vak harcoss háboru kalandjait s megvakulásának történetét. Egy megsebesült bajtársát akarta kimenteni Valgo egy bombázott ház romjai közül és eközben mind a két szemét kiégette egy robbanás tüze. Most már őt vonzolta ki nagy erőfeszítéssel a romok közül súlyosan megsebesült bajtársá. A nemesszívű fiatal leány, akinek kezéért tekintélyes és gazdag kérék versenyeztek, beleszeretett a vak harcossba és elhatározta, hogy nehéz sorsa megkönnyítésének fogja szentelni életét.

Gyöngéd szerelmük kifejlődését nem gátolták a leány szülei és megtörtént az esküvő is, melyen ott volt a rokantak szövetségének képviselője is, aki szintén vak katona.

A szövetkezetek Dániában. A dán szövetkezetek igen szép és eredményes munkát fejtenek ki az ország mezőgazdasági termelésének fejlesztése érdekében. A huszonöt éves szövetkezeti munka fejlődését mutatják azok az adatok, amelyek szerint a szövetkezetek Dániában az 1900 évben 170 millió K összforgalmat értek el, míg 1924-ben már ennek több mint tizszeresét, 1763 milliót. Ennek a forgalomnak az orosz-lánrészt a tejszövetkezetek érték el, amelyek 820 millióval szerepelnek.

Hideg nyár lesz? Amerikai időjósok sokat beszélnek arról, hogy az idei nyár minden valószínűség szerint rendkívül hűvös lesz. Az amerikai haditengerészet megfigyelő irodájának véleménye szerint a következő nyár az 1916. év nyarához fog hasonlítani.

Az utolsó rabszolgák. Az angol parlamentben egy miniszter nemrég kijelentette, hogy angol uralom alatt egy rabszolga sincsen többé. Az angol közvéleményben azonban most csalódást keltett egy lap hire, amely ezt a tényt megcáfolta. Eszerint Indiában még most is vannak rabszolgák. A nepáli maharadzsa indiai dominiumban ezidőszent még 50.000 rabszolga él és eddig nem sikerült őt azok megszabadítására rábírní. A maharadzsa nemrég Londonba érkezett és ez ügyben tárgyalásokat folytatott kormánykörökkel. A tárgyalások eredménnyel jártak. Az angol világbirodalom és talán az egész világ területén a rabszolgák kora ezzel letűnt.

Csúzt, köszvényt és minden hülésből eredő fájdalokat azonnal megszünteti a valódi DIANA sósborszesszel való bedörzsölés.

HÖNGIG FRIGYES ARD

Románia legrégebb és legnagyobb
HARANG ÖNTŐDÉJE

Alapított 1840-ben.

Alánlja saját találmányú szabadalmazott
HARANGJAIT

a hangok előre való meghatározásával,
Vas harangszerelevényeket és vas harang-
szerelevényeket. Nemesanyag, nem érnívek.

Vásároljon a PARISIEN-áruházban Cluj-Kolozsvár

Degetu Fardisand 12. váza alatt, hol minden bencsület a legolcsóbban szerezhet be.

Hozzászólás „Jövendők a jelen tükrében” című cikkhez.

Vettük az alábbi sorokat:

Cikkíró kántor tanító úr fájdalmas panaszkodását a tanító urak gyenge anyagi helyzetére vonatkozólag megértő lélekkel s szégyenkezve olvastuk. Fáj a lelkünk, ha látjuk, hogy az érdemes tanítói kar még a legszükségesebb anyagi dolgokban is nélkülöz. Szégyenkezünk is a fölött, ha a székely községek között is akadnak olyanok, amelyek a fizetést legalább a Főhatóság által kiszabott mértékben — meg nem adják. Ez nincs rendjén, kedves székely atyánkfiai! Itt tenni kell! Hadd legyen kedve gyermekeink nemes tanítóinak az élethez, s azzal az áldozatos munkához. Hiszen megmaradásunk a népek között, gyermekeink nevelésétől függ. Ez pedig jó és jól fizetett tanítóság nélkül nem lehetséges. Bármilyen súlyos időkorban vagyunk is, nem szabad megengednünk, hogy a tanító egy kocsis vagy egy sertéspásztorral helyeztessék egy sorba, mert akkor mű, vagy lovak, vagy sertések vagyunk. Pedig hála Istennek, ennyire még nem vagyunk s örizzen is attól műnköt a jó Isten. — Azt nagyon rosszul teszi — akárki is legyen — ha a családja megélhetéséhez s az egyházi adó lerovásához szükséges pénzt, dohányra vagy pálinkára fordítja. Mi ezt már régóta tudjuk s nem is helyeseltük soha. Sőt elítéljük az ilyeneket. De azok a családos emberek, kikben még meg van az emberi érzés, azt nem is teszik. Sokan költhetnek el ezeket pálinkára, de nem azok, akik a családjuk s magyar iskolájuk dolgát a lelkükön hordozzák.

A kioktatást tehát, mely főképp nekünk, Lövete népének szól, megköszönjük s ami reánk vonatkozik, azt meg is szívleljük, de erősen tagadjuk, hogy az előbb felsorolt dolgokban, minket egy csepp vád is érhetne.

Aki nap, nap után a korcsmában hőködik s az uton máskál, eddig sem tartotta, s ezután sem tartja fenn az iskolát. Az olyan zugolódik, s gyalázkodik. De a valamire való ember ezt nem teszi, hanem csömörrel fordul el az ilyentől. Ilyen minden községben van, de nem az ilyenek teszik a falut. Hogy mi a magunkét megtettük, azt bé is bizonyítottuk. Lövete az egyházi adót s így tanítói fizetésének rendezését a maga jószándékából, még addig megcsinálta, amíg el sem volt rendelve. A fizetéseket mindig a Főtisztelendő egyházmegye Főhatóság rendelete értelmében rendeztük — s szó nélkül megadtuk az 50 százalékos fizetésemelést is.

A kántor-tanító fizetés ezen évben 45.000 Lei készpénz, öt öl fa s a birtok. Birálja el a közönség, hogy ez kocsis fizetés-e?

A nép a megértő vezetőinek szívesen

megadja a megélhetést. De ha ilyen jó akarattal viszik a szégyen piacra, akkor a vezetők ne zugolódjanak, hogy őket nem értik meg, s legnemesebb szándékukat is — félremagyarázzák.

Tisztelettel a lövétei hitközség nevében

Márton Ferenc
megyebíró és

Benze Lőrinc
gondnok.

Szerkesztő megjegyzése: Lövétet magyar testvéreink sorait szószerint közreadtuk. — Méltányosnak tartjuk ugyanis, hogy példás áldozatkészségük kellő megvilágításban részesüljön. Azt azonban nem hisszük el, hogy a kántortanító úr kioktatása nekik szólana. Az a bizonyos cikk általánosságban szólott azoknak a ridegsége ellen, akik az iskolák ügyét nem viselik szívükön. Fájdalom, sok magyar községre ráillenek a cikk vádjai. Milyen a távolból úgy látjuk, hogy a kántortanító úr aggodó szeretettel tusakodik vérei javáért. Cikkelt is ezért írja.

Művelődési mozgalmak.

A nagykapusi műkedvelők. A gyulai havasok tövében a Vlegyásza végnyulványainak lábánál elterülő Nagykapus község magyar népét is megérintette az idők szele s nemes elhátározásra birták magukat. Népházat, kulturfészket akarnak építeni maguknak, de a nép szegény, bizonyára a kezükbe kerülő aprópénzt nem szívesen adja oda akárhánya, tehát, hogy a község lakosságát megadóztassák a Népház céljaira, összeálltak néhányan s derék fiatal tanítójuk, Albert Mihály vezetése mellett színi előadásokat rendeztek. A „Falu rossza” és a „Sárga csikó” népszínműveket adták elő. Színijátsszói képességük híre messzi szeladt, néhány hét múlva már a kolozsvári magyar színház falai közt mutaták be tudásukat s majd erdélyi körutira indulva, április 19-én Székelyudvarhely városában a „Falu rosszát”, 21-én a „Sárga csikót”, 20-án pedig Székelykeresztyurton a „Sárga csikót” adták elő.

Ha valaki alaposan meg akar győződni arról, hogy mire képes az oly falusi nép, melynek gyermekei közül a legtöbb nagyközönség előtt még soha sem produkálta magát, akinek egy része soha színházba sem járt, akiknek eddigi ténykedése a falusi fonó-esték bohóságáiban, csendes kedvteléseiben merült ki csupán, az feltétlenül nézze meg a nagykapusiakat: megtalálja a magyar faj erős lelkének csillogó drága gyöngyét s eddig szorongó, aggodalmaskodó lelke bizonyára megtalálja azt a vigasztalást, hogy a népnek, melynek egyszerű, tanulatlan gyermekei ilyeneket tudnak felmutatni, annak a népnek lelkét nem ölheti meg száz Anghelescu ezer balkezes intézkedése sem, az a nép élni fog magyar

szívvvel, erős akarással, törbetetlen előretöréssel.

Nem célom az előadások bírálatába bocsátkozni, hiszen aki ismeri a falusi nép életét, munkáját, küzdelmét, büjébaját, gondját, aki tudja, hogy ezek a színjátsszók a napi fáradtságos testi munka után láttak hozzá a tanuláshoz, annak rózsaszínű műveget kell feltennie s azon keresztül kell meglátnia az előadást. Én v. szemmel néztem népünk művelődésének e megmozdulását s lelkem örömmel telik el s ujjongani tudok, hogy mine nem a korcsmaasztalok melletti virágkodásban, hanem a művelődés zászlójának felemelésében kezd népünk nevelésére versenyre kelni.

Hadd jöjjenek községeinkben azok a műkedvelő előadások, lelté legyenek azok egyelőre bármily félszegek, de jöjjenek, hogy falusi embereink kilépve a falu egyhangu megszokottságának köréből, tudjanak szembenézni az emberekkel s tevékenységük nyomán hadd emelkedjenek föl egymásután azok a „Népházak”, melyeket az emberi művelődés oltáraivá avat föl az emberi lélek szellemi kincseinek ragyogtatása.

Hát csak menjetek tovább a megkezdett uton nagykapusiak, bírálat el ne kedveiletsen, a vándorlás mag ne lankasszon, népházatok fundamentuma lerakásánál meg ne álljatok, népies szokásaitok, kedves táncaitok bemutatását el ne hagyjátok, festői ősi öltönyeiteket ne dobjátok, de aztán ha felépül népházatok, legyen az a tí második templomotok, hová csak az áhítat és nem a dorobozolás hangjával szabad belmentek. Második templomotok legyen ez, amelynek oltártüzénél lelki meggyőzést kap a következő nemzedék s nagygyász lesz árvaságba esett magyarságunk. Példátokat követni fogják a jók és nemesek, s e példaadás nyomán ébred föl lelkünkben a tudat hogy az a nép, mely megbecsül minden porszemet, amellyel kulturájának szentélyét fölépítheti, az a nép nem veszhet el soha.

Csak a vész-hollók kárognak: Kár várni, kár akarni, mi várunk, akarunk, hiszünk és reménykedünk.

Varró Elek.

Búzaházán pár évi hallgatás illetve kevésbé komoly munka után az idén újra megindult a felnöttek kulturális munkája, P. Szentmártoni Bálint unitárius tanító vezetése alatt. Az iskolából, illetve a „Tanulók Egyesülete”-ből (ennek lapja a „Cimbora”) kinőtt ifjakat az „Emke ifjusági egyesület”-be tömörítette, s betenkinti kétszer, kedden és pénteken este, foglalkoztatja a legszükségesebb tudnivalók elsajátításával. Felolvasások, szavatelatok, adomák és mesék közé számítani, nyelvltviani, gazdaságtani és háziipari előadásokat osztanak be, egyházi és világi énekekkel.

gyakorolnak. Az előadások egyházi énekkel kezdődnek és záródnak be. A tagok valamennyien számtani és nyelvtani füzetekkel járnak föl az estékre, a lényegesebb dolgokat lejegyezzetik és a következő órákra elég szorgalmasan megtanulják. Ennek az egyesületnek kedves lapja a „Magyar Nép”. Szilveszter estéjén nagy sikerrel adták elő „Az ördög párnája” című szindarabot. Kiválóan szerepeltek benne: Dillmont Ilonka, Nagy Zsuzsanna, Adorján János, Molnár Misi, Siklódi Miklós, Kilyén Cs. Károly, Fülöp Ferenc és Molnár Károly. Kedves és örökké emlékezetes este volt s az anyagi siker sem maradt el, amennyiben a tiszta jövedelem meghaladta az 1600 Lei-t. Az összeget az ifjuság tulajdonát képező tánc- és színházépület befejezésére fordították, melynek homlokzatán a jelszó olvasható: „Viribus unitis!” (Egyesült erővel.) Ugyancsak e derék községben működik a „Gazdakör” (lapjai: „Erdélyi Gazda”, — „Magyar Nép”) s ennek kebelében a „Környezettermelők szövetsége”, van „Hanyga fogyasztási és értékesítő szövetkezet” (lapja az „Erdélyi Barázda” és a „Magyar Nép”), melynek a „Gazdakör”-rel együtt saját épülete van. A gazdak nagy része tagja a „Nyárad-szeredai hitelszövetkezet”-nek is. Volt „Állatbiztosító szövetkezet”, amely jelenleg szünetel s most van alakulóban a „Tejszövetkezet”. Derék község és derék vezetők!

Étfalvazoltán község ifjusága február 7-én kedves műsoros táncestélyt rendezett. A lelkes és önzetlen Bakcsi József kereskedő érdeme volt a műsor összeállítására és betanítása. Eredetileg az iskolaszünetelés alkalmára készültek ezek, de akkor még nem volt színpad. Az előadás, amint ottani tudósítónk emlékezetes lesz mindenki részére, azazok sem sajnálták a fáradságot, akik arra 10—15 km. távolságból mentek el. Az estélyt Koszti József uzoni mekara nyitotta meg. Második számát Gyallay Domokostól „A szerelmes levél” egy felvonásban, harmadikát Bakcsi Józseftől a „Senki Edit” című háromfelvonásos színmű. A szereplők közül kiváltak: Baranyai Margit, Gáll Mária, Gáll János, Dombi János, Dombi Erzsébet, Bartók Andor, Bakcsi Józsefné, Bartók Andorné, Papp Józsefné, Molnár István, Gödri János, Deák Ferenc, Vitézy Péter. A tiszta bevételt a községi egyház javára fordították, a kancsót vesznek belőle az iskolájára. Hogy az erre még hiányzó összeget összehozzák, már tanulják is a következő előadásra „A csizmadia mint a szindarab” című szindarabot.

A harasztkeréki ifjuság műkedvelő táncestélyt rendezte február 8-án színelőadásokkal egybekötött táncestélyt rendezte

Jakab Árpád lelkes tanító vezetése és rendezése mellett, mely alkalommal színre került Csepreghy Ferenc „Sárga csikó”-ja. Szereplők voltak: Bereczki János, Ferenczi Juliska, Burján József, Jakab Erzsébet, Bereczki Sándor, Bereczki Gyula, Voniga Mihály, Osváth János, Dogi József, Imre Lajos, Kertész Mihály, Voniga Viktor, Bereczki Gergely, Bereczki Bálint, Ferenczi Mária, Kereszturi Póli, Ferenczi Jusztián, Burján Albert, Dénes Mária, Bereczki Elek, Jakab János, Dénes Viktor, Voniga Régina. A szereplők mindenike igyekezett tőle telhető legnagyobb tökéle-

tességgel szerepét előadni, s a nagy számú közönséget gyönyörködtetni. Az előadás és táncmulatság tiszta jövedelme a „Fogyasztási és értékesítő szövetkezet” forgalmi tőkájének emelésére fordított. Illesse köszönetet e helyen is a ref. egyházközség vezetését, amely a nemes cél érdekében az iskolatermet díjmentesen átengedte. Valamint illesse köszönetet fáradhatatlan buzgalkodásáért Jakab Árpád tanítót, kinek vezetésével már ez a negyedik szépen sikerült előadás községünkben.

GAZDASÁGI ÉS SZÖVETKEZETI ÉLET

Kérdések—feleletek.

1. A baltacim vetéséről.

Kérdés: A Magyar Nép április 4-iki számában a baltacim vetéséről volt szó. Kérem még egyszer a Magyar Nép útján erről felvilágosítást adni. Vidékünkön a 3-as forgó határrendszer van; kaszálóinkon szeretnők természetien. Mikor kellene a magot elhinteni?

Firtosváralja.

B. S.

Felelet: A baltacimet mindenesetre a vetés forgón kívül kell elhelyezni, úgy mint a lucernát szokás, mert hosszabb életű növény t. i. 10—20 évig is kitart. A baltacim egyike a legjelesebb takarmánynövényeknek, a mely igénytelen és háládatos növény még ott is, a hol a lóher vagy a lucerna nem sikerül. A baltacim mélyre és messzire elnyúló gyökereivel a sovány talajon is megél, ott a hol másféle takarmánynövény már nem tud megélni. Ilyen helyek a köves, száraz, kavicsos helyek, meredek domboldalak. Azt mondhatjuk, hogy az ilyen kopár, száraz helyeken megbecsülhetetlen szolgálatot tesz a baltacim, mert még elég szép terméseket ad a mostoha viszonyok dacára. Nevezett helyen a baltacim elég sokáig kitart. Figyelemre méltó még a baltacim kitűnő mézelo tulajdonsága is, úgy hogy a méztermelés szempontjából is érdemes azt vetni. Hogy a baltacim idő előtt meg ne ritkuljon, ezért fűmaggal keverten szokták vetni. A kaszáló ekkor *fűvesbaltacim* lesz. A baltacim a talajt kevésbé húzza meg, mint a lucerna, mert gyökere mélyen hatol le a földbe és szerte terjeszkedik. A baltacim legjobban diszlik a mély és mésztartalmú sárga vagy vályogtalajon, de a kavicsos helyen is jól megél. A nedves helyet nem szereti. A baltacimet szórva is lehet elvetni, a mikor kat. holdanként 100—140 kg. vetőmag szükséges, de előnyösebb a soros vetés, a mikor 12 cm. távoli sorokba vetik el. A soros vetéshez 70—90 kg. vetőmag kell kat. holdanként. A baltacimet is,

úgy mint lóherét vagy lucernát védő-növénynek szokás vetni. Szórva vetés alkalmával a védőnövény aláfogolása előtt vetik el a baltacim magját. Miután a baltacim magja jóval nagyobb, mint a lucernáé, azért mélyebben (3—6 cm. nyire) kell alátakarni. A baltacim magja egymagu tuskés, recézett felületű hüvelyébe bezárva kerül a forgalomba, de abból kicsépelni szükségtelen, azzal együtt elvethető. Miután a baltacim-magnak csak a fele szokott csiraképes lenni, azért a baltacimet jó sűrűn vetni. Rendszeresen tavasszal vetik a baltacimet. A feketés színű, fakó vagy összetöporodott hüvelyű mag teljesen használhatetlen. Előnye még a baltacimnek, hogy nem szenved annyit az arankától, mind a lóhere vagy lucerna.

2. A gyógyító harmatfű felismerése.

Kérdés: A harmatfűnek milyen színű a virága, van-e népies neve és ha van, melyek azok?

Felelet: A harmatfű virágai nagyon aprók és igénytelenek. A körben álló tölevelek csokrából felemelkedik a levéltelen vékony szár, amely a tetején a virágokat viseli, ezek aprók, kissé vöröses fehérek. A virág nem annyira jellemző, mint a levél. A levelekben u. i. nagyon feltűnők a hosszú mirigyes szőrök, a melyek vörösbarna színűek hosszú karcsu nyélből és a végén álló gömbös fejcskéből állnak. Hogy van-e más népies neve a harmatfűnek? Más nevét a harmatfűvön kívül nem tudom, mint a „napharmat” és a „veritékfű” elnevezése.

3. A csalán gyökerének gyógyhatása.

Kérdés: Minő hatása van a csalán gyökerének?

Felelet: Úgy a nagycsalán, valamint a még csipősebb kis csalán is sokat szerepel a népgyógyászatban, de leginkább a leveleknek a gyógyhatását említik a népgyógyászatról szóló könyvekben. A levelek mellett a magvak gyógyhatását is említik, de legkevesebb szó esik a csalán gyökerének a gyó-

gyító hatásáról. A csalán gyökeréből készült teát meghűlés elleni orvosságként említik. A régiebb könyvekben azt olvashatjuk a csalángyökérről, hogy az borban mézzel keverve megfőzve jó orvosság a hideg köhögés és nehéz lélekzetvétel ellen, mert megtisztítja a tüdő légútait és tágitja a mellet. Ugyan ezt a szert a sárgaság ellen is jónak mondják. A nagy csalán gyökerét és magját vérhas ellen és féregűző szernek ajánlják. A Mexikóban termő mexikói csalán gyökerét izasztó szernek is használják.

Dr. Péter Béla.

Az élőállatok szállítása. A vasutak vezérigazgatósága úgy intézkedett, hogy elsősorban azokat az állatokat kell bepakolni a vasuti kocsikba, amely belső fogyasztásra kerülnek. A kivitelt szánt állatok berakása csak másodsorban következik. A sorrendnél természetesen a bejelentés időpontja az irányadó.

Vészhirek a kolumbácsi légy pusztításáról. A regát egyik megyéjében, Mehedinben, félelmes sokaságu kolumbácsi légy lepté el a falvakat. A gazdák állataikat a hatóság rendelkezése értelmében istállóba zárják és az istálló körül tüzet gyújtanak. Gondatlanság következtében sok helyen nagy tüzek támadtak, amelyek a kolumbácsi légnél is súlyosabb károkat okoztak. Hír szerint Temes megyében is mutatkoznak már a veszedelmes férgek.

Allatkiállítás Tordán. A torda-aranyosmegyei gazdasági egyesület Tordán, június 20-án nagyszabású állatkiállítást rendez, versenydíjazásokkal kapcsolatban.

Heti piac.

Brassó. Sörárpa 900, takarmányárpa 800, lencse 2000, szemes kukorica 600, burgonya 180, széna laza 300, szalma 150 lei q-ként. Marhahus levesnek 27, bélpecsenye 40, sertéscomb 36, zsirszalonna 50, zsir 70, tojás 1'90—2, csirke párja 90—130 lei. Export ökör 28—32, igás ökör 16—22, sertés 32—35, igás ökör darabja 7—10.000, igásló darabja 3—10.000 luxus ló drb-ja 14—20.000 lei.

Székelyudvarhely. Buza 1450, rozs 1250, sörárpa 1100, szemes kukorica 650, burgonya 280, bab 850, széna laza 300, szalma laza 200 lei. Export ökör élősúly, 28—32, igás ökör 16—22, sertés 27—35, ló párja 25—50.000 lei. Marhahus levesnek 25, sertéscomb 36, zsir szalonna 56, zsir 70, tojás 2—2'50 lei.

Marosvásárhely. Hizott ökör párja 32.000—40.000, igás ökör párja 20—24 ezer, igásló párja 12—15.000, luxus ló párja 30—35.000, fejős tehén darabja 8—12.000, vágni való tehén 4—6000, növendék borju 1500—2500, szopós

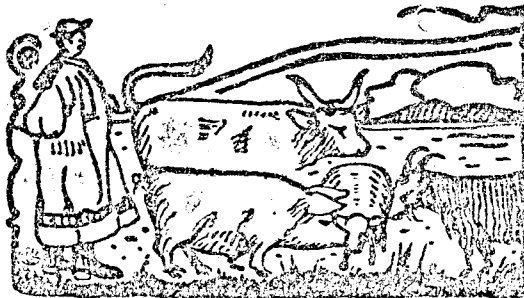
borju 1000—1500, hizott sertés élő súlyban 24—28, sovány sertés 15—20, választott malac darabja 250—300, juh-nak darabja 600—700, bárány darabja 150—200 lei.

Terménypiac általában. Belföldi gabona árak: buza 1400—1600 lei között váltakozik, árpa 720—730, zab 700, kukorica azonnali fizetésre 400—500, májusi szállításra 525 lei mázsánként. A kukorica export stagnál. **Lisztárak:** fehér liszt 23—24 (amerikai búzából májusi szállításra 27) főzőliszt 20—21 $\frac{1}{2}$, integrál liszt loco malom 14, engros 18—20 lei kg.-kint. A nagymalmok nagyobb korpakészletet exportáltak, amit a belföldi piac azonnal megérzett és a közép és kismalmok készleteiket 4'70—5'20 lejjel tudják kg.-kint értékesíteni.

Drágább lett a buza. A pénzügyminisztériumtól a temesvári vámhivatalhoz távirati rendelet érkezett, amely a buza behozatali vámját vagononként 200 lejről tizenegyezer lejre emeli. A vámemelésnek hatása azonnal mutatkozott a piacon, amennyiben a buza ára mázsánként 1550—1600 lejre, az árpa 720—730, zab 700, kukorica prompt 400—500, májusi szállításra 525 lejre emelkedett.

Ne várja meg, míg sertése, juha, szarvasmarhája beteg lesz

Ketegsége ellen mentesítheti állatait DAVID ELEMEN
15 állatorvos törvényesen védett

„DESINFECTOR“

táperős védszernek használatával.

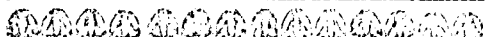
Minden főtűző sertésvész, szálfájás, májmétegy! E védszerek kaphatók minden községben kereskedőknél. $\frac{1}{4}$ kilós doboz 20 Lei utasítással. Kereskedőknek 20 doboz 300 Lei előre beküldéssel, vagy 320 Lei utánvétellel bérmeztetve küld.

Soós és Társa

Magyar-Újpest — Marosvásárhely

Kiss Ernő-utca 2. sz.

Rendelésnél pontos címet (megye, n. p.)

IPARI ROVAT

A mészáros ipar bajai.

Az emberek legnagyobb része, akik általában csak a felszínen vizsgálják minden jelenséget, azon a véleményen van, hogy a legboldogabb és leggazdagabb emberek közé a mészárosok tartoznak. Mert az emberiség legnagyobb túlsága, ha minden fontos szükségletét kielégíti, az a mészáros. Tehát egy iparág, amelyik a legnehezebb viszonyok közt is, amikor minden más ipar forgalma szünetel, gondtalanul dolgozik és keres. De ez csak látszat, a múlt évek fennmaradt emléke, amikor még jó napokat éltünk, amikor még minden iparág vígan működött és szépen virágzott. De ma, mikor minden kizökönt a maga rendes kerékvágásából, még a legnélkülözhetlenebb szakma: a hentes és mészáros ipar is érzi a rettenetes pangást. A kereslet feltűnő módon megcsökken, amit elsősorban arra lehet visszavezetni, hogy a faluról beözönlött rengeteg szarvasmarha és sertésállománynak. A hentes ember mivel nagy költséges volt a szárnyasok táplálása, hogy szárazuljon a fölösleges kiadásoktól, a hentes becsájtotta szárnyasait. De a szárnyasok között is óriási lévszámú a kimutat, amely a keresletet túlhalmozta. Ennek következtében az árakban esések állottak be úgy, hogy a szárnyasok általában olcsóbban voltak beszerezhetőek, mint másfajta állatok húsa.

Egy másik ható ok, ami szintén érezteti hatását a szakma forgalmának csökkentésében az, hogy rengeteg diéta beteg van és orvosi rendelet tiltja ezeknek a húshasználatától. A nagymértékű pénzühiány is számottevő réteget képez szerint a húsfogyasztási igények csökkentésére. Igen sokan pedig a növényi táplálkozás módszerére tértek át. A növény és gyümölcs félékkel iparkodnak gyomruknek vigasztalást szerezni a mai nehéz megélhetés ezértele bajai között.

A romániai bányai ipari munkásság 1924 ik évi anyagi elszámolása most tette közé hivatalos lapjában a „Bányamunkás“-ban. A kimutatott bevétel az 1924 ik évben 1 millió 661 ezer 595 Lei és 40 bani volt, amely összeget a tagoktól folyt be tagjárulék és egyes címeken Segélyekre a szövetség ezer 617 Leit és 85 banit adományozott. A munkások özvegyeknek és árváknak ezer 198 Leit és 7 banit. Pénzkészlet 1924 december 31-én 54 ezer 413 Lei volt.

és 40 bani volt. Megemlítést érdemel még a szövetség pénzbeli hozzájárulása az egyetemes munkásmozgalom segítéséhez, amely szaktanácsi járulék címén 71 ezer 892 Leit tett ki 1924-ik évben. A szövetség az 1923 évvel szemben 82 ezer 549 Lei és 11 bani több bevételt mutat ki, azaz 5 egész és 92 tized százalékkal többet.

Az 1924-ik év folyamán a szövetség 15 esetben kötött kollektív szerződést 33 csoport részére, melyek 7 ezer 268 taggal rendelkeznek. Béremelést ért el 3 esetben 6 százalékgig, 4 esetben 10 százalékgig, 5 esetben 25 százalékgig és 3 esetben csak a régi kollektív szerződések lettek meghosszabbítva. A szövetség — mint az elmúlt időben — úgy most is minden erejét a munkásmozgalom teljes felépítésére szenteli. A jelentős élesen elitéli a szervezeten munkásság hanyag viselkedését a saját sorsával szemben.

Munkakamarák és legfőbb munkaügyi tanács. Iparosainkat közletről érdeklő törvényjavaslatot fog tárgyalni legközelebb a parlament. A munkaügyi miniszterium két javaslatot terjesztett be: az egyik a munkakamarák, a másik a legfőbb munkaügyi tanács felállításáról szól. A kormány sürgősnek tartja a javaslatok tárgyalását, úgy, hogy megszavazás utján vannak, tehát valószínűleg már május hónap eleibe is lépteti. Az első javaslat arról intézkedik, hogy kezdetben több (két—három) megyére kiterjedőleg, később minden megyében munkakamara állítandó fel, mely magában foglalja a fizikai és szellemi munkások képviselőit. A lényeg: a szolgálati viszony. Képviselést kapnak tehát ott az összes kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági munkások, az értelmi pályán működő és a szabadfoglalkozásu alkalmazottak, ideértve az alkalmazott művészeket és írókat is. A munkakamara tagjai lesznek azok az u. n. speciálisták is, kik a gazdasági és társadalmi kérdések szakértői. A munkakamara a törvény által reáhatított feladatokat úgy fogja elvégezni, hogy tagjait foglalkozási ágak szerint csoportokba csoportosítja, melyek azután a saját foglalkozási áruk körébe tartozó ügyeket fogják eldönteni. Minden, a munkát érintő általános kérdéseket pedig a munka képviselői együttesen fogják letárgyalni és azokra nézve határozni. Mivel pedig a munkát érintő kérdések a munkaadókra is kihatnak, természetes, hogy ez ügyek eldöntésében nemcsak a munkások, hanem a munkaadók is résztvesznek.

A külföldi szakmunkásos tartózkodási engedélyt meghosszabbították. Az ipari és kereskedelmi vállalatoknál alkalmazásban levő külföldi szakmunkások Romániában való tartózkodásának határidejét a munkaügyi

kormány márciusban kelt rendeletével május elsejéig hosszabbította meg, még abban az esetben is, ha az illető szakmunkás nélkülözhetetlenségét nem lehetett kétséget kizárólag megállapítani. A munkaügyi miniszter azt remélte, hogy az új ellenőrzési rendszert e napig életbe lépteti. Mivel azonban az új rendszert technikai okokból még nem lehetett bevezetni, a munkaügyi miniszter táviratilag intézkedett, hogy mindazoknak a külföldi szakmunkásoknak az ittartózkodását, akik május elsejéig erre engedélyt kaptak, június elsejéig meghosszabbítja. Ettől az időtől kezdve a külföldi munkások helyzetét az új ellenőrzési rendszer szerint bírálják el.

Lejárnak a kollektív szerződések. Május elsején a munkaadók és munkások közötti kollektív szerződések nagyrésze lejárt. Minthogy az utóbbi két héiben a drágaság 4-6 százalékkal s az utóbbi hónap alatt 7 százalékkal emelkedett, meglehetősen heves harcokra van kilátás a munkások és munkaadók között. Ugyanekkor járt le a Rennerbörgyár kollektív szerződése is, ahol a munkások a drágulás fokához mérten szintén fognak béremelést kérni.

A temesvári pincérek bérmozgalma. A temesvári pincérek 35 százalékos béremelési követeléssel állottak elő. A munkaadók ezt nem hajlandók elfogadni, mert szerintük ma egy értelmi vagy kávéházi pincér havi összjövedelme, a borralalón kívül, körülbelül 6000 lej értéknek felel meg. A tárgyalások folynak.

Továbbra is fentartják a hárs- és nyárfa kiviteli korlátozásait. Hársfa- és nyárfarönköket csak bizonyos (speciális) miniszteri engedéllyel szabad kivinni, aminek feloldása iránt az érdekelt fatermelők már több ízben lépéseket tettek a kormánynál. Ez végül megbizta a földművelésügyi és pénzügyi miniszteriumot a kérdés tanulmányozásával. Előterjesztésükre akként határoztak, hogy továbbra is fentartják a kiviteli korlátozást, mivel erre az anyagra a belföldi gyufagyáraknak van szükségük.

Valuta-jegyzések.

Kolozsvár, 1925 május 2.

1 dollár	=	221—223	lej
1 font sterling	=	1080—	"
1 svájci frank	=	43 25—	"
1 francia frank	=	11 80—	"
1 líra	=	9 20—	"
1 aranyárka	=	53 1/2—	"
1 cseh korona	=	6 65—	"
1 dinár	=	3 60—	"
1 osztrák shilling	=	31 30—	"
315 magy. k.	=	1—	"

MULATTATÓ

Testvéreimhez.

Ahol olyan sokszor daloltunk, neveltünk
S szöftük a jövőnek csalóka távlatát;
Ahol egy jó anya örködött felettünk,
Amig lovagoltuk a vesszőparipát;
Ahol boldogság volt, vidámság s

[küzdelem:

Nem izzik a parázs az ősi tűzhelyen...

Hova visszavágytunk nyugatról, keletről
És hazaröpültünk a déli szél szárnyán
Sziáni az anyai örök szeretetből
S pihentetni fejünk egy-egy pihetpárnán;
Hova ugy vonzódtunk, vágyódtunk

[szüntelen:

Kialudt a parázs az ősi tűzhelyen...

Honnan elutazva szomorúak valánk
S csüggedten cipeltük a vándorló bafut,
Honnan könnyes szemmel kísért ki jó

[anyánk

S reszkető kezekkel csukta be a kaput;
Honnan áldás kísért hegyeken, völgyeken
Elhamvadt a parázs az ősi tűzhelyen...

Az az ölelő kar immár lehanyatlott,
Az a könnyező szem bezárult örökre;
Az a dobogó szív, az is immár halott...
Nincs már kapocs, ami minket

összekötne,

Nincs már édesanya, aki ránk ügyeljen
Kihült a hamu is az ősi tűzhelyen...

Belefújt a szél a tűzhely közepébe,
Pora sem maradt a hamunak, pernyének.
Ugy széthullunk mi is, mint az oldott kéve
S csak szívben adózunk anyánk

[emlékének,

Mert az ősi tűzből szívünkben egy szikra,
Amit tűzhely gyanánt hagyunk fiainkra!

Székely Sándor.

Tavaszelő napja.

Az Úr föltámadása a természetnek is nagy ünnep. A rendes körülmények közt zordon, hidegtél multával „Husvét” táján ébred újra a természet. Naptáraink március hó 21-ikét mondják a legszebb időszak első napjának, mely a kerek tizenkét órát tartó sötét éjszaka után virrad reánk.

A régi emberek az ó-kór óriás világbirodalmában, a római császárságban, e napot, a „Nap” születés idejeként ünnepelték. Igaz! Nagy ünnep, mert égboltunknak fényt, világosságot, meleget árasztó csillaga, akkor fordul vissza hozzánk a messze Afrikában levő térítő-től, hogy megtermékenyítse a mérsékelt égöv földjét.

A Nap, égboltunknak hozzánk legközelebb levő álló csillaga, mely ha elsötétedne és kihűlné, földünkön elpusztulna ember, állat, el a növény.

világ, és jéggé merednének a patakok, folyók, tengerek, az az megszűnnék minden élet.

Valamennyi csillag közt legnagyobb a Nap, rejtett óriás, mely a mi sárteknél 324,439-szor nagyobb és ha mind összegyurhatnók is a körülötte keringő csillagokat, úgy még mindig 700-szor lenne nagyobb, mint a többi együttvéve. Óriás gömbjének átmérője 1 millió 380 ezer 200 km. A kerülete 4 millió 336 ezer 740 km. — míg a mi, hozzáképest parányi földünk átmérője csak 12 ezer 740 km., kerülete pedig 40 ezer 3 km.

Természetes tehát, hogy a Nap mérhetetlen testének a vonzó ereje hasonlíthatatlanul nagyobb, mint földünké. Ha tehát a földünkön, föltudnánk oly magasra emelkedni, honnan valamely súlyos tárgy 24 és fél perc alatt érne a talajra, úgy ugyanazon tárgy a naptányéron, ugyanazon magasból, már egyetlen perc alatt hullana le a Nap síkjára.

Ha a Napra szabad szemmel tekintünk, úgy felszínét teljesen simának látjuk, míg jobb fajtájú látócsövön át is, de ha kiváló jóságú eszközzel vizsgálhatjuk égő tányérját, úgy felszíne sűrű bárányfelhő takaróhoz hasonlít. Pontosabb látcső a felhőt szemcsékre bontja, melyeknek közein át megláthatjuk az aránylag sötét hátteret is.

E bárányfelhőcskéket különösen a széleken, gyakran áttörik a fáklyák, az az világító fényerek, melyek össze-vissza hajolva, szövődve, akárhányszor tíz vagy több ezer km. hosszú lángoló, tűzes vonalak.

Ez a felhőlepel és fáklyái világítják, melegítik földünket. Legmelegebbek és legfényesebbek a naptányér közepéről eredő sugarak, — míg a szélek felé homályosabbak és hűlnek, úgyhogy erejük a középhez képest majdnem felényire csökken.

És Napunk annyi hőséget áraszt reánk, hogy alig egyetlen esztendő alatt megtudná olvasztani még azt a rengeteg jeget is, mely 52 és fél méternyi vastagságban borítaná be egész földünket.

De még a Nap ragyogó, vakító arcán is láthatunk — meglehetősen sűrűn — *foltokat*, melyek mindig a naptányér keleti szélén tűnnek föl, és tíz-tizenégy nap vándorlás után eltűnnek a nyugati szélén. Mozgásukból állapították meg, hogy a Nap huszonöt-szor huszonnégy óra alatt fordul meg tengelye körül, míg földünk huszonnégy óra alatt fejez be egy-egy körforgást.

A foltok voltaképen a Nap folyton izzó belsejének tűzhányóinkéihoz hasonló kitörései, de amelyek elképzelhetetlenül nagyobbak és rémületesebbek, mert míg a mi tűzhányóink alig néhány km. magasra vetik a hamut,

melyet aztán a szél elhordoz száz meg száz km.-re, addig ezek 85—120 ezer négyzet km. kiterjedésűek és 150—200 ezer km. magasra vetik föl a hatalmas égitest belsejéből származó égő lángoló anyagot.

A Nap tehát még izzó állapotban van és átlagos melegét a tudósok 25—30.000 hőfokra számítják, fénye pedig 619 ezerrel nagyobb, mint a teleholdé.

A Nap, mely ember emlékezet óta mindig egyformán melegíti és világítja földünket, most éli — mint a csillagászok tanítják — első ifjuságát, és évmilliók fognak eltelni addig, míg a késői ivadékok erőinek a hanyatlását fogják tapasztalni — de szomorúan, nagyon szomorúan, mert amilyen arányokban hül ki a Nap, épen olyan arányokban fog pusztulni, romlani földünk, — és rajta az „ember“!

Király Pál.

Egy kis tükrő története.

A szamosmenti rónaságról szerpentes út vezet fölfelé. A hegy oldalán és tetején erdő. Azt hinné az ember, hogy azt a tekervényes utat az erdő fáinak értékesítésére építették. Majd feljebb menve, itt-ott egy-egy épület teteje villan meg; nem sokára egy nagy faluban találjuk magunkat. Akkor tűnik ki, hogy gyümölcsfák ezrei azok, melyeket eddig erdőnek néztünk s melyek szemek elől eltakarták a csinosan épített házakat. A falu között nyájas arcu emberek illedelmesen emelik meg kalapjukat, egy-egy tősgyökerez magyar „Isten áldja meg“ köszönéssel. Tovább már nagy tömeg ember áll egy ház udvarán. Belülről barátságos beszéd hallatszik; lázas stelséggel lakodalomhoz készülnek. Egy olyan háznál, honnan három fiút és két leányt bocsátott már szárnyaira a köztisztelőben megöszült apa, Dénes Márton, Magyardécsében. Talán ez a lakodalom a legörömteljesebb, mert most a legkisebb, a negyedik fiu esküszik örök hűséget szíve választottjának. Persze, ezért a sok vendég is. 25 évvel ezelőtt eltávozott öreg lelkészatyjukat hívják meg a fiatalok esketésére, akinek megjelenésére még nagyobb boldogság tündöklök a vidgő vendégek arcán.

A szesz templomi esküvő után az egyszerű földműves emberek komoly kérdések fejtegetéséhez kezdenek régi lelkészükkal. Oh, mert a mulató emberek lelkében mély gyász és fájdalom van. Virágzó egyházas élet volt még egy évvel ezelőtt a községben s ma megtépázva, pásztor nélkül állanak. A nyáj széled, szektáskodó farizeusok ékezték be magukat oda, tértitgetnek a buzgó „apostolok“. Minden lélek után

a tértítő 2, azaz: *kettőezer* leleket vág zsebre a szombatosoktól. Könnyen tehelik e lélek-kufárok, mert a Décsében áldozócsüörtörtökön történt templombotrány óta még nem nyert elintézt az ügy s azóta kis kovász kezdi erjeszteni a tészta. Ilyen szomorú dolgokról tárgyal a décei nép. És arról, vajjon ez a romlott, ledér életet élő, erkölcszű népnek hódoló embervilág visszatérhet-e az egy igaz Istenhez úgy, hogy ne kelljen elhagynia és megtagadnia a sok vérrel szentesített ősatyák hitét? Szükséges-e nekünk okatlan szeméremhez áicsapnunk, — mint a szombatosok hirdetik, — ha azt akarjuk, hogy hit által megriassunk? E kérdés előáll az örömapa volt huszárőrmeister fia s hosszu magyar bajuszát megcsavarintva, elmondja egy álmát, melyből mi is kiolvashatjuk a feleletet.

Oroszországban jártak a szövetséges csapatok. Egy kis sátorban két zsidó fiu árulgat néhány rubelért katonáknak való apróbb tárgyakat. Bizony, nem nagy kereseti forrás, mert a harctéri katona fizetés nélkül örömet szembre-csusztatja a kezeltügyébe esett tárgyakat, mind ez a huszárőrmeister is elulajdonította a kis tükröt. Majd elközelg az este. A katonák istállóban elszállásolt katonaság jó izüen alussza fáradalmi után. Amikor a tükrő, mikor őrmestertünk arcán kinéz, verejtékcseppek jelennek meg s ő meglehetősen félreng az alatta zizegő szélén. Álmodott. Álmában a templomban volt, mint szokta tenni a béke éveiben. És egyszer öreg lelkésze jelenik meg előtte, szomorú, elkeseredett arccal, kezében a nagy kapcsos bibliával, melyről rojtok csüngtek alá. Szava mint az Úr ítélete vágta bele a katona szívébe:

— Átkozott gazember, elloptad a tükröt! Hát ezért hintettem lelkedbe a vallás magvait? Ezért tanítottalak? Mit mond az Úr a 8-ik parancsolatban?

S ekkor a csatákban megedezett katona fájdalmasan felordítva, felnyitotta szemét. Csak bajtársai hortyogását hallotta, de most mintha az is így kiáltana felé: Gazember, mit mond a 8-ik parancsolat? A száma recsegése, a lovak patkóinak csattogása, a legkisebb zaj, mind, mind a „gazember“ szót harsogják füleibe. Kín és szegény, halálos félelem és gyötrődés, égető forróság, majd hideg borzongás járja át egész testét és többé nem képes a hosszu téli éjszakán szemét lehunyni. Ez volt a legrettenetesebb éjszakája egész életében.

Reggel betegesen kelt fel. Megtapogatta a zsebében levő kis tükröt, mely most kinosan égette kezét. Elindult megkeresni a zsidó sátor. De a fiukat nem találja, csak egy szegényes ördög, galambfihér szakállu öreg zsidót és megszólítja:

— A tegnap egy katona egy kis tükröcskét lopott tőled. Én megláttam, elvettem tőle... nesze jó öreg, visszazahoztam neked!

Erre a „jó öreg” szemeiben két könnyecsepp jelent meg; kezét akart csókolni az őrmesternek, aki ilyen tiszta, általa még nem tapasztalt becsületességet tanusított, és felajánlotta, válasszon értékei közül és vigye, hiszen oly örömmel adja. De ki tudná más a mindent látó jó Istenen kívül, hogy mennyivel nagyobb és szentebb volt az öröme a csaiák emberének, hogy a lelkét maradosó, öldöklő bünt tisztára mosta! Most már vígan, dalolva, mintegy újjászületve tért vissza bajtársaihoz, hol először is kapcsos bibliáját huzta elő dolmánya zsebéből és egy megsárgult imakönyvet, hogy hálát adjon Istennek.

Magyar testvérem, így lehet és kell megtérned neked is. Maradj hű a te hitedhez, ne engedd megraboltni lélek-kufárok által a te lelked kincsét, melyben ott él — ha elrejve is — Isten törvénye. Lelkiismereted szavára hallgatva, juttasd diadalra az Istenből beléd oltott jót, építsd anyaszentegyházadat, iskoládat, építsd magyar fajodat alyáink hitével és akkor megtérnél és élsz!

(Retteg.)

Kiss János.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Mindenkinek:

Mivel kinnlevő hátrálékaink igen nagyok s megakadályozzák kis lapunk tervbe vett megnagyobbitását és képekkel való szebbé tételét, bátrak leszünk minden hátrálékos előfizetőnket levélben megkeresni aziránt, hogy az elmaradt előfizetési díjakat beküldeni szíveskedjenek. Tájékoztatásul közlünk, hogy e kiküldendő felhívásunkban a fizetendő összeget mindenkinél a lejárat napjától 1925. máj. 31-ig számítjuk, vagyis egyúttal tüntetjük a f. év végéig tartó előfizetési díjat is. Köszönet azoknak, akik kérésünket eddig meg-

hallgatva a pénzt beküldötték, s ezzel máris lehetővé tették, hogy lapunk minden hónapban egyszer a 2. oldalon jelenhessék meg. Ha valaki meg akarja hallgatni, mindenszá-

mban 16 oldalas lenne.

Déva, B. F. Karánsebes, T. D. Nagy-

B. G. A. Hadikfalva, T. J. Gyulafehé-

B. Zabolá, B. K. Nagynyulas, B. E.

Ditró, L. J. Gyanta, B. S. Siménfalva, B. A. Kézdiszentlélek, B. S. Szalárd, H. F. E. Arad, özv. B. I.-né Marosujvár, A. J. Zsigmondtelep, P. G. Patakfalva, K. G. Mezőszentmárton, F. S. Nagyölyves, K. A. Csikbánkfalva, B. J. Tekerőpatak, S. Gy. Rovás, S. S. Kisbács, Gy. L. Ujszekely, B. I. Kököcs, R. I. Hegyköz-szentimre, B. J. Réty, T. V. Dédabisztra, P. T. Küüllődombó, A. L. Hadikfalva, B. E. Magyarsülye, K. J. Körösfő, V. S. Felsőrákos, B. J. Városfalva, K. M. Csikszentdomokos, P. J. Jobbágytelke, F. G. és F. P. Hadikfalva, F. J. Kistratos, P. B. Barót, K. G. Hadikfalva, K. L. Nagyvárád, P. Gy. Kispetri, K. M. Ottomány, T. S. Tekerőpatak, S. E. Székelykocsárd, E. M.-né Tölgyes, G. K. Csikjenőfalva, A. P. Sárköz, D. B. Torontálkereszties, S. M. Petrozsény, F. K. Nagytopoly.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukat fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

B. S. Szalárd. Forduljanak az Erdélyi Gazdasági Egylet-hez (Kolozsvár Str. Muresan 10), az küld beadvány mintát, alapszabályt románul-magyarul és utasítást az összes teendőköt illetőleg. A I. Zsigmondtelep. Már egyszer üzentük, hogy keresztlevélért ajánlva azonnal írjunk, de semmi válasz nem jött, ennél többet nem tudunk tenni, könyvek elküldve, őszinte üdvözlés és köszönet, B. S. Somlyóujlak. A Z. K. A. és K. M. K. naptárját lapjára másodikban megküldöttük (l. 29. IV. 29), üdvözlés.

Beérkezett és nyugtázni kért pénzek: K. G. Hadikfalva 339, G. F. Nagybacon 322, dr. N. Gy. Alsósófalva 420, G. S. Agya 300, V. I. Székelytamásfalva 301, A. F. Homoródalmás 100 (rendben 1926. I. 1-ig), H. L. Bkfalva 300, B. I. Kököcs 300, K. I. Kézdivásárhely 251, P. S. Marosujvár 82 (Cs. S. Javára), M. Gy. Belényesujlak 770, A. L. Arad 290, A. I. Zsigmondtelep 500, T. B. Domahida 200, Sz. Gy. Mriszló 630, V. A. Zernest 360, T. A. Székelyszenttamás 360, O. Gy. Oczfalva 627, N. D. Köpec 400, D. J. J.-é Mezőköbölkut 396, W. B. Petrozsény 573, K. K. Szentkeresztbánya 360, K. L. Nagyvárád 600, A. P. Sárköz 672, I. B. Angyalos 1350, B. J. Tóvis 200, B. L. Kolozsvár 200 (S. K. Sepsiszentgyörgy részére), K. M. Bükös 500, S. J. és E. J. Szentkeresztbánya 400, S. M. Nagybánya 170, K. D. Méréfalva 200, L. D. Eradony 160, K. A. Csernátfalva 580, Kr. Gy. Magyarlapád 400, K. S. Magyardécsé 395, B. Gy. Olthévíz 1440 + 75 Lei.

Ingyen kapja meg idej naptárunkat ha két új előfizetőt szerez.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság.

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirei (volt Mátyás Király-tér) 7.

Alaptőkéje: 25,000,000

Tartalékok: cca 24,200,000

Fiókjai: Désen, Dicsőszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. Alkalmi Intézeti: Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár R.-T. Nagynyed. Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár R.-T. Torda-Udvarhelymegyei Takarékpénztár R.-T. Székelyvármegyei.

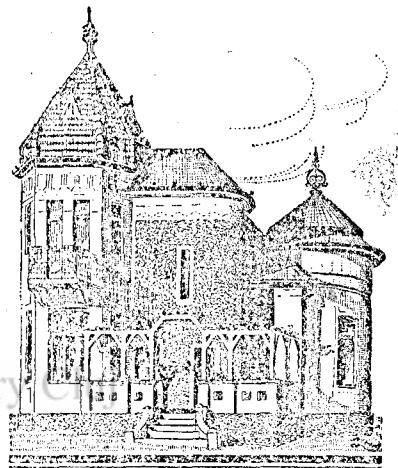
Áruraktáraj a vasúti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámít, átutalásokat teljesít. — Mindenféle bankszerű üzletet előnyösen végez. — Safe deposit! Engedélyezett devizahely!

ELSEJE JÖN

és önnek jó előre be kell osztania fizetését, hogy minden szükségletre jusson.

El ne felejtse

villasorsjegyre is félretenni, mert ha Ön re mosolyog a szerencse és megnyeri ezt a pompás villát

a következő hónap elsején már nem kell olyan aggodalmasan beosztania szerény fizetését, hiszen a huzás május 29-én lesz, és 30-án már az Ön nevére telekkönyvezik a tízévig adómentes, rekvirálásmentes beköltözhető öt szobás, évi 120.000 lejt jövedelmező villát.

Főbizományos

„SIROCCO“

Cluj, Str. Regina Maria 11.

Sirocco No. 906.

Szarvaskerepmag, Fehérheremag, Székács féle nemesített kendermag, Székács-féle nemesített borkor, aransárga hüvelyű Mon d'or bab, Plombált lóhere és lucernamag, Fűmagvak,

Kaphatók:

BARÁZDA r.-t.-nál

Tárgu-Mures—M.-Vásárhely.

Bürgönyclm: Barázda. — Telefon: 65.

Apróhirdetések.

A Magyar Nép Kiadóhivatalánál előfizetőink által kedvezményesen vásárolható könyvek (a könyv címé után az első szám a könyv bolti ára, a második az előfizetői ár, ha kiadóhivatalunkban veszik meg a könyvet, a harmadik, ha ajánlván, a negyedik, ha utánvétellel küldjük meg):

Vöfélykönyv, Históriai könyv, Szavalókönyv, Földmérés kis könyve, Bokréta Jókai műveiből 15—10—14—15; Erdélyi Magyar Naptár 20—11—14—15; Betyár kerdője 25—20—24—25; dr. Gyárfás Elemér: Bethlen Miklós kancellár 80—60—64—65; dr. Kristóf György: Jókai Mór élete 50—40—44—45; dr. György Lajos: Pásztortűz Almanach 150—100—104—105; Gyallay Domokos: Föld Népe 52—40—44—45; Lakner Ernő: Lelki harmat (r. k. Imakönyv) 30—27—29—30; P. Olasz: Világproblémák 50—40—44—45; Benkő Anna: Gyermekmesék (képes) 70—50—54—55; Jánossy-Tóth: Körbe-körbe (képes meséskönyv) 70—50—54—55; Walter Gyula: Izenet a világnak (versek) 50—40—44—45; Szigethy József; Országos Almanach 250—150—158—160. Szentgyörgyi István: Emlékeim: 100—80—84—85.

Előbbi árjegyzékeink érvénytelenek.

Egy közhasznú munka jelent meg, melyben Erdély-Bánát összes orvosának, ügyvédjének címe megvan. Kereskedelmi szempontból hasznos rész az összes pénzintézetek névsora. Iparosok részére az anyagbeszerzés szempontjából nélkülözhetetlen Románia összes gyárainak szakmák szerinti címjegyzéke. E hasznos címári részekon kívül 50 erdélyi író verse és elbeszélése teszi élvezetessé az Országos Almanach-ot, melyet a Magyar Nép előfizetői ked-

vezményes áron vásárolhatnak meg a kiadóhivatalban (l. a könyvek hirdetésénél.)

Cséplési szezonra társulnék 6 HP benzinnel motorral olyan egyénnel, kinek 720 mm-es cséplőgépe van és esetleg venne. Cim: Bara László, Cluj—Kolozsvar, IV. Vasut-u. 17.

Cipészek szaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj—Kolozsvar, Str. Pata 87.

ARANYOSGYÉRESI ÁRGYAGIPAR R.T.

Ajánlja elsorangu, földgázzal égetett, hornyolt és hődtarku tetőcserepét, normál és németméretű fal- és kúttéglaát valamint elsőrendű különböző méretben készült alapszeveit.

Cég és iroda Turda-Torda. Tel. sz.: 107.

Hirdessen lapunkban!

Egy birtokhirdetésre kilencvenhárom érdeklődő jelentkezett eddig kiadóhivatalunkban.

GERGELY FERENC Utóda (Cégtulajdonos DR. NEMES FERENC)

tűszer-, gyarmatárú-, termény-, gyógyszer- és festékárú kereskedése.

Cluj—Kolozsvar. Ciro Telefon: 154 sz.

Nagyani Kicsinyben!

Veterinár- és virágmagvak!

Gazdasági magvak:

Lucerna, arankamentes, ólomzárólt. Réparatúra: Calossus, Sacharosa, Mammoth, ... boggyó, Schöndorff Phacelia, első mézjelő növény. Fűmag, erede. ... angol perje Bükkhöy, Baltai Dughayna, Öltővasz a legjobb ... Alcola, Enda-Chinoin, Sulfarol és más növényvédelmi szerek.

Garantált fajazonosság és csiraképesség!

Tüdőbetegek

is kitérő eredménnyel használják a Dr. Biró-féle

„SIFOL”-t

(örv. védve)

Eg tüveg ára 50 lei.

Kapható: Dr. Biró gyógyszer-tárába Cluj Piața Unirii 6. sz, továbbá minden (nagyobb város) gyógyszer-tárban.

Aki pontos címét közli, az ingyen megkapja: „Hogyan óvakodjunk a tüdőbajtól” című könyvecskét.

Úephajtó köteleket

kenderből és manillából, malomhevedereket, transponhevedereket s mindenféle gazdasági köteleket és zsineget gyárt és szállít

Cosma János

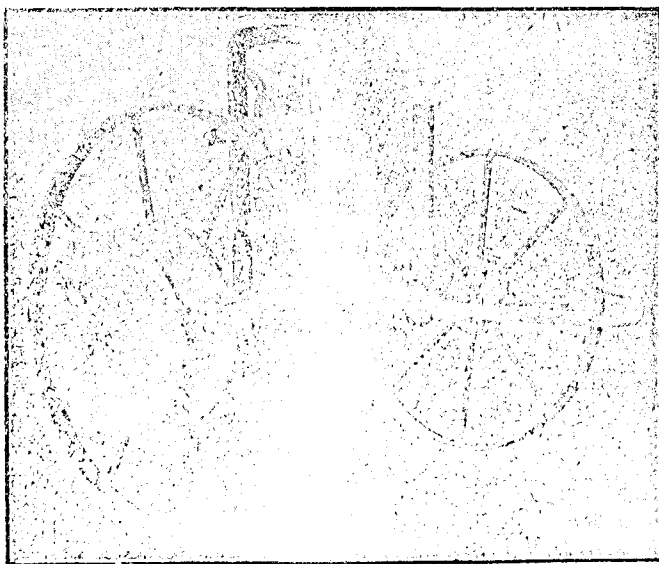
kötélgyártó

Cluj—Kolozsvar,

Str. G. Tamaș (Galamb u.) 14

A szerkesztésért felel: GYALLAY DOMOKOS.

A kiadásért felel: PETRES KÁLMÁN
kiadóhivatali igazgató.

Legjobb, legolcsóbb tengeri vető a

KISS-féle szabadalmazott kukorica pergetőgép.

3-féle sűrűségre állítható és egyellen fogással elzárható. Merítő kanalai kisebbel, nagyobbak kicserélhetők.

Ára 550—650 lei 40-50% magmegtakarítás.

Prospektusért vagy rendeléssel forduljon „Mezőgazdák” kereskedelmi r.-t. ARAD